

ภาวะเลือดออกในทางเดินอาหารส่วนบน

ศูนย์ : ศูนย์ทางเดินอาหารและตับ

บทความโดยแพทย์ : นพ. ขจรศักดิ์ มีมงคลกุลดิลก

ภาวะเลือดออกในทางเดินอาหารส่วนบน (Gastrointestinal bleeding)

เป็นภาวะที่มีเลือดออกตั้งแต่หลอดอาหารจนถึงลำไส้เล็กส่วนต้น ซึ่งเป็นภาวะที่พบบ่อย เกิดได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย แต่ทั่วไปพบในวัยผู้ใหญ่วัยกลางคนขึ้นไป และเกิดขึ้นได้อย่างทั้งแบบชนิดเฉียบพลันและชนิดเรื้อรัง (พบได้น้อยกว่า)

สาเหตุของอาการมาจากหลายปัจจัย เช่น ความเครียด การรับประทานอาหาร การขับถ่าย หากใครที่มีอาการผิดปกติ เช่น อาเจียนเป็นเลือดเนื่องจากถูกกรดในกระเพาะ ถ่ายอุจจาระเป็นเลือดสด หรือบางคนอาจรุนแรงถึงขั้นเลือดออกในทางเดินอาหาร ออกราน้ำนอนใจ เพราะสิ่งเหล่านี้อาจเป็นสัญญาณของโรคร้ายได้

โดยทั่วไปแล้วอวัยวะในระบบทางเดินอาหาร แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ทางเดินอาหารส่วนบน (Upper GI tract)

ประกอบไปด้วย หลอดอาหาร กระเพาะอาหาร และลำไส้เล็กตอนบน ในขณะที่ทางเดินอาหารส่วนล่าง (Lower GI tract) ประกอบไปด้วย ลำไส้เล็กตอนล่าง ลำไส้ใหญ่ลงมาถึงทวารหนัก ซึ่งอวัยวะทั้งหมดของทั้ง 2 ส่วนนี้สามารถเกิดภาวะเลือดออกได้เสมอ ทั้งจากปัจจัยด้านความเครียด การรับประทานอาหาร รวมถึงการขับถ่าย

อาการของภาวะเลือดออกในทางเดินอาหารส่วนบน

- อาเจียนเป็นเลือด สาเหตุที่สำคัญพบบ่อยมาจาก แผลในกระเพาะอาหาร รองลงมาคือ แผลในลำไส้เล็กส่วนต้น บางครั้งเมื่อเลือดโดนกับกรดในกระเพาะอาหาร ก็จะมีกลิ่นน้ำคาวปลา
- ในบางรายจะมีการถ่ายเป็นอุจจาระสีดำ เปี้ยก เหนียว เหมือนยางมะตอย กลิ่นเหม็นรุนแรง ซึ่งบางครั้งเกิดร่วมกับอาเจียนเป็นเลือด
- อาการรวมทั่วไป อาจคลื่นไส้ เบื่ออาหาร ปวดท้องช่วงบนเหนือระดับสะดือ ถ้าเลือดออกมากจะมีภาวะซีด อ่อนเพลีย หัวใจเต้นเร็วและเบา เป็นลม หหมดสติได้